

**НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“**

РЕЦЕНЗИЯ

От: професор д.ик.н. Кирил Петров Ангелов;

Технически Университет – София, Стопански факултет

Област на висше образование: 3. „Социални, стопански и правни науки”,

Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление”

Научни специалности: Организация и управление извън сферата на материалното производство, Организация и управление на производството и Икономика и управление

Относно: научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „професор” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)” (Заповед на Началника на НВУ „В.Левски” № - РД-01-1040/12.10.2015г. и обява в ДВ, бр. № 82/23.10.2015г.).

на кандидата: проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова, катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойсков” на НВУ „В.Левски”

Основание за представяне на рецензия: участие в състава на научното жури - Заповед № РД-01-1218/10.12.2015г. на Началника на НВУ „В. Левски”

1. Обща характеристика на приетите за рецензиране трудове по конкурса

Проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова, професор в катедра „Стопанско управление и логистично осигуряване” към факултет „Общовойскови” на НВУ „В.Левски” е единствен кандидат за заемане на академичната длъжност по този конкурс. Научните трудове са подадени в законния срок, отговарят на изискванията на НВУ „В. Левски” и на ЗРАСРБ и с решение протокол рег. № 29/06.01.2016г. проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова е допусната до участие в конкурса.

Кандидатът е автор/съавтор на 8 монографии, 13 учебника и учебни пособия, 26 студии, 102 научни статии и 146 научни доклади в страната и чужбина.

Общият брой на представените от кандидата трудове е 152, от които:

- авторски - 11 бр. и в съавторство - 141 бр.;
- на български език - 52 бр. и на чужд език 100 бр (на английски език- 70 и на руски език -30).
- трудове, публикувани в страната – 52 бр. (Монографии -1 бр.; Студии – 4 бр.; Учебници и учебни пособия–8 бр.; Научни публикации:-статии- 13 бр.; -доклади – 26 бр.);
- трудове, публикувани в чужбина- 100 бр. (Монографии - 4 бр.; Студии – 13 бр.; Научни публикации:-статии- 65 бр.;-доклади – 18 бр.)

За публикациите в съавторство е еднозначно ясно разделението на приносите между съавторите.

Не приемам за рецензиране публикации 1.21; 1.46; 1.101; 1.124; 1.130 и 1.136, поради това, че същите са извън тематиката на обявения конкурс.

По конкурса са представени и редица справки за научната и академичната активност на кандидата, които приемам за сведение и служат за цялостната ми оценка в качеството ми на рецензент.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Представените за рецензиране трудове на кандидата са в областта и проблематиката по специалността на конкурса за „професор“, а именно в област на висше образование -3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление“ по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

Проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова е изследовател, тясно свързан с генериране на нови знания, при използването на които се ефективизира трансформацията на ресурсите за сигурност и отбрана в отбранителни способности. В научните трудове на кандидата се открояват следните конкретни области на изследователски интереси: социалното управление, сигурността като управленска система и управление на отбранителните ресурси. Професор Димитрова не е кабинетен учен, а изследовател, тясно обвързан с внедряване на научните си резултати, за което свидетелства участието ѝ в 5 броя научноизследователски проекти по международни програми.

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова е титулярен преподавател по 9 учебни дисциплини; осъществява научно ръководство на курсанти, разработващи курсови проекти и дипломни работи; ръководи докторанти. Особено впечатление прави научното ръководство на докторанти – 9 обучавани с 6 успешно защитили, което характеризира проф. Димитрова като учен, успешно изграждащ собствена научна школа.

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова развива активна и плодотворна организационна и обществена дейност:

- член на ПК по Социални и правни науки, сигурност и отбрана при НАОА;

- участие в работна група към Министъра на отбраната за анализ и трансформация на оперативната съвместимост на въоръжените сили

- вътрешен одитор по СУКО в Националния военен университет „В.Левски“, координатор и рецензент на Административен модел на НВУ „Васил Левски“;

- участие в 12 броя организационни, научни и програмни комитети на международни и национални научни форуми (10 национали и 2 международни), вкл. организиране на конгреси, симпозиуми, работни срещи и на секции в тях;

- участие в редколегията на 2 бр. научни списания;

- участва в работен екип по проект за актуализиране и развитие на документалната база на СОА и мн. др.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова по настоящия конкурс представя 8 бр. учебници, учебни пособия, учебно-методически комплекти – трудове 1.145, 1.146, 1.147, 1.148, 1.149, 1.150, 1.151, 1.152. Характерно за тези публикации е, че те са практическа реализация за НВУ «В. Левски» и ВУАРР- Пловдив, на научните търсения на кандидата. Те са насочени в следните области, по които се води обучение по ОКС «Бакалавър» и ОКС «Магистър»: Управлението на ресурси, Управлението на запаси, Счетоводство, Теория на счетоводството, Счетоводство на предприятието, Международни счетоводни стандарти, Банково и

бюджетно счетоводство, Логистика на сигурността и управление на ресурси.

Впечатление прави фактът, че кандидатът е научен ръководител на магистърска програма „Стопанска логистика“, създадена като резултат от изпълнение на дейностите по проект BG051PO001-4.3.04-0016 „Нови възможности за учене през целия живот чрез модернизация на център за дистанционно обучение към НВУ „Васил Левски“, при което е реализирана педагогическа иновация с акредитирането на работна среда за дистанционна форма на обучение по професионалното направление 3.7. „Администрация и управление“, специалност „Стопанска логистика“, ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“.

Всичко гореспоменато еднозначно характеризира степента на педагогическа подготовка и мащабността на преподавателска дейност на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова.

4. Основни научни резултати и приноси

Представените трудове по конкурса могат да бъдат групирани в следните три обособени тематични области:

4.1. Социално управление - социални политики, социално програмиране, социална активност, социална адаптация, Пазар на труда, заетост, публични служби за заетост – трудове (1.1, 1.3, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.14, 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 1.20, 1.21, 1.22, 1.23, 1.24, 1.25, 1.26, 1.27, 1.28, 1.29, 1.30, 1.31, 1.32, 1.34, 1.40, 1.41, 1.42, 1.43, 1.44, 1.45, 1.46, 1.48, 1.56, 1.57, 1.58, 1.59, 1.60, 1.61, 1.64, 1.70, 1.71, 1.72, 1.73, 1.74, 1.75, 1.76, 1.77, 1.78, 1.79, 1.80, 1.82, 1.83, 1.84, 1.85, 1.86, 1.87, 1.88, 1.89, 1.90, 1.91, 1.93, 1.97, 1.99, 1.100, 1.102, 1.103, 1.104, 1.105, 1.107, 1.108, 1.109, 1.110, 1.111, 1.112, 1.114, 1.115, 1.116, 1.117, 1.119, 1.120, 1.121, 1.122, 1.123, 1.125, 1.126, 1.128, 1.135, 1.137, 1.138, 1.139, 1.140, 1.141, 1.142, 1.144);

4.2. Сигурността като управленска система – трудове (1.29, 1.33, 1.35, 1.96, 1.106, 1.129, 1.131, 1.132, 1.133, 1.134) ;

4.3. Управление на отбранителни ресурси – трудове (1.4, 1.5, 1.7, 1.13, 1.36, 1.37, 1.38, 1.39, 1.47, 1.49, 1.50, 1.51, 1.52, 1.53, 1.54, 1.55, 1.62, 1.63, 1.65, 1.66, 1.67, 1.68, 1.69, 1.81, 1.92, 1.94, 1.95, 1.98, 1.113, 1.118, 1.127, 1.143);

Според мен в представените от проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова трудове по конкурса, основните **научни и научно-приложни приноси** могат да се групират както следва:

- обогатяване, конкретизиране и прецизиране на съществуващи научни знания;
- създаване на нови методи на изследване;
- доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни проблеми и теории;
- приложение на съществуващи методи за решение на конкретни проблеми с формулирани изводи и препоръки за практиката.

Основни научни приноси:

1. Създадена и верифицирана е теория за ресурсно управление въз основа на нови знания и умения за управление на ресурсите за сигурност, максимално задоволяващи изискването за ефективност «ползи-разходи». Установена е зависимостта на „контролинг-системата” като проявление на връзката „ресурси – способности – резултати”.

2. Разработен е действащ модел за трансформация на ресурсите за сигурност и отбрана на основата на адаптирания модел на организационната ефективност, подпомагащ ресурсната осигуреност на необходимите оперативни способности за постигане на целите на Въоръжените сили и избора на стратегия на целите, съответстващи на

приоритетите на военното ведомство, съобразно промените на средата за сигурност.

3. Генерирани са нови знания и умения за повишаване на ефективността на социалните политики на съвременната държава, базирани на социалното програмиране, социалната активност на човешкия фактор и социалната адаптация в динамична социална среда. Прецизиран и разширен е категорийният апарат, принципите и подходите за провеждане на активни социални политики, изведени са значими закономерности, подпомагащи предвиждането и приспособимостта на социалните политики към промените на средата.

4. Разширена и дообогатена е теорията на пазара на труда. Дефинирани са критерии, индикатори, принципи и закономерности на активния пазар на труда и неговата роля за провеждането на активни социални политики за заетост. Направена е комплексна оценка на ефективността на програмите по социална подкрепа и програмите по заетост на населението като конкретни продукти от дейността на публичните служби за заетост на регионално ниво;

5. Обоснован е системният подход при управлението на динамичната управленска система за сигурност. Установено е с научни средства пряката връзка между жизнеспособността на системата и откриването и спазването на баланс в тримера - икономика, социална среда и екология.

6. Научно е защитена тезата, че на избраната и сигурността следва да се гледа като на икономическа дейност и че подходите за изработването и вземането на управленските решения не се различават от тези в стопанските предприятия, като разликата е в ефектите от трансформацията на ресурсите в краен резултат.

7. Обосновани са модели за преход от пасивна към активна политика за заетост и пазар на труда, включващи обвързването на параметрите на

системата на пазара на труда с икономическото развитие. Прецизирани са възможностите за емпиричен анализ на промените в параметрите в разглеждания етап на икономическо развитие, както и оценка на адекватността на провежданата социална политика в променящите се икономически условия по отношение на базработицата и заетостта.

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

В представената справка с наукометрични данни на кандидата ясно се откроява значимостта на приносите от научноизследователската, контролната и нормативна дейност на проф. Димитрова. Доказателство за това са и позоваването на нейни разработки в повече от 209 научни публикации.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

Посочените приноси са **лично дело** на кандидата. В колективните научни трудове ясно се отличава авторството на кандидата. Няма разлика между начина, подхода и анализа, който се прави в монографиите, студиите и в представените научни статии. Това ми дава основание да приема, че проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова представя оригинални научни трудове, които са лично нейно дело.

7. Критични бележки за рецензираните трудове

Кандидатът е утвърден учен и преподавател, заемащ академичната длъжност «професор» в професионалното направление 9.1. „Национална сигурност“, представящ по настоящия конкурс научни трудове, в които ясно се открояват научният професионализъм, добрата теоретична подготовка, задълбочеността на развиваните теоретични постулати и методическите подходи. В обстойно анализирания от мен научни трудове не открих съществени пропуски, неточности и противоречия. Това ми дава основание да отправя конкретни препоръки, с цел задълбочаване на

постигнатото досега и бъдещото научно израстване на проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова.

7.1. Ще посъветвам проф. Димитрова в бъдещата си научна работа да задълбочи изследванията в областта на възможностите за развитие на социалните политики в отделните региони на планиране на Република България, с отчитане на тяхната специфика. Това е особено актуално във връзка със Стратегията на ЕС Европа 2020 и възможностите да се финансират подобни изследвания за периода 2014-2020 през ЕСИФ. Много подходяща насока на развитие е задълбочаването на изследванията, свързани с посочване на добри управленски решения в страни-членки на ЕС, успешно изпълняващи регионални оперативни програми.

7.2. Според мен е удачно при бъдещта си работа кандидатът да ангажира големия си изследователски потенциал със значими обществени каузи, като комплексно решаване на предизвикателствата, стоящи в областта на социалното управление в Северен централен регион за планиране. Несъмнено това е свързано с разработване на стратегически документи и защитата им пред органите на публичната власт.

7.3. Считаю, че с оглед на приложимостта на получените научни резултати, е подходящо кандидатът да увеличи консултантската си дейност, обобщените научни изводи от която периодично да публикува в списания от клас А.

Тези три препоръки не нарушават общата силно позитивна оценка за качествата на научните трудове. В ни най-малка степен не съм разколебан относно безспорните достойнства на научната продукция на кандидата. Това са моите препоръки към кандидата във връзка с разширяване на неговата бъдеща научна дейност.

8. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение

Не познавам лично кандидата. Получавал съм положителни отзиви от научната колегия, характеризиращи проф. д.ик.н. Севдалина Димитрова като ценен от колегите си учен и преподавател, научните търсения на когото се следят с определен интерес.

9. Заключение

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната научноизследователска стойност, открих оригинални, актуални и значими научни, научно-приложни и приложни постижения, свързани основно със социалното управление, сигурността като управленска система и управление на отбранителните ресурси, които представляват принос за развитието на теорията и практическото решаване на широк кръг от проблеми в научната област на конкурса. Кандидатът – проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова, притежава необходимата квалификация и професионална подготвеност, които се изискват за заемане на тази академична длъжност.

10. Оценка на кандидата

Това са и основанията ми да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет при факултет „Общовойскови“ на НВУ „В. Левски“ да избере проф. д.ик.н. Севдалина Илиева Димитрова да заеме академичната длъжност „професор“ в област на висше образование - 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление“ по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

Дата 21.01.2016 г., София

Подпис:

/проф. д.ик.н. К. Ангелов/